

Nr 697

Av herr Fröding, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 172, med förslag till lag om ändring i rättegångsbalken m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 172 har föreslagits vissa lagändringar rörande rådhusrätts sammansättning och domförhet i brottmål. Efter dessa lagändringar skulle dessa mål kunna handläggas *dels* såsom för närvarande av domare med stor nämnd eller av enmansdomare *samt dels* av domare med tremansnämnd.

Propositionen bygger i huvudsak på ett av stadsdomstolsutredningen avgivet betänkande i ärendet. Däri hade bl. a. uttalats, att utredningen avsåg att senare föreslå, att den mindre nämnden i häradsrätt skulle få *samma* befogenhet som i rådhusrätt beträffande brottmålen samt att tremansnämndens i häradsrätt brottmålsuppgifter skulle anförtros enmansdomare.

Vissa remissinstanser har uttalat den uppfattningen, att ovan antydda förändringar i häradsrättens sammansättning borde företagas redan **nu**. Hovrätten för Nedre Norrland har sålunda härom anfört bl. a.: »Av betänkandet framgår visserligen att utredningen har för avsikt att senare utreda jämväl frågor, som beröra häradsrätternas organisation. Hovrätten anser emellertid, att hela frågekomplexet bör behandlas i ett sammanhang. Såvitt hovrätten kan finna, skulle detta icke kräva ett mera omfattande lagstiftningsarbete än att det borde medhinnas i sådan tid, att samtliga ändringar kunde genomföras den 1 januari 1958, då stadsdomstolsutredningens föreliggande förslag är avsett att träda i kraft.»

Departementschefen har härom särskilt anfört: »Den ovan föreslagna reformen aktualiserar givetvis frågan om en utvidgning av den mindre häradsnämndens behörighet, så att dess kompetens kommer att sammanfalla med den mindre rådhusrättsnämndens. Onekligen talar önskvärdheten av så långt möjligt likformiga domförhetsregler med icke obetydlig styrka för en sådan reform. Såsom förut framgått, har utredningen för avsikt att senare föreslå, att en dylik reform genomföres. Då en omedelbar utvidgning av den mindre häradsnämndens behörighet icke kan anses vara av något starkare praktiskt behov påkallad, har jag ansett frågan lämpligen kunna lösas i anslutning till utredningens framtida förslag i ämnet.»

Ur principiell synpunkt kan det knappast vara riktigt att även i framtiden tillämpa olika regler i rådhusrätt och häradsrätt, såvitt angår domstolens sammansättning i brottmål. Denna olikhet skulle emellertid, om propositionen oförändrad bifölles, komma att bli bestående för avsevärd tid framåt, då

stadsdomstolsutredningens fortsatta arbete icke läser komma att föranleda någon ny lagstiftning förrän om åtskilliga år.

Med hänsyn till det anförda och då de ytterligare lagändringar, som skulle erfordras för att redan nu ernå full likställighet mellan rådhusrätt och häradsrätt såvitt angår brottmålen handläggning, icke skulle bliva vare sig många eller av invecklad natur, får jag härmed hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 172 måtte för sin del besluta om jämväl de lagändringar, som erfordras för full likställighet mellan rådhusrätts och häradsrätts domförhet i brottmål,

samt att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderlig lagtext.

Stockholm den 17 oktober 1957

Nils G. Fröding